

5. ŚW. AUGUSTYN A KOBIETY

W dniu 4 grudnia 1986 r. o. George Lawless OSA, wykładowca z Instytutu Patrystycznego "Augustinianum" w Rzymie, wygłosił w gmachu ATK w Warszawie referat pt. "Św. Augustyn a kobiety". Mówca wiele miejsca poświęcił św. Monice, matce biskupa Hippony, dzięki której wysiłkom i modlitwom Augustyn doszedł do poznania Prawdy. Ważną rolę w życiu Doktora Łaski odegrała też anonimowa kobieta, matka syna Augustyna - Adeodata. Na temat osobowych relacji biskupa Hippony z kobietami można dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy z jego korespondencji. W połowie lat siedemdziesiątych John Divjak dokonał odkrycia w Marsylii i w Paryżu 27 nieznanych dotąd listów św. Augustyna, z których jeden /20 według numeracji Divjaka/ adresowany jest do rzymskiej arystokratki, Fabioli Młodszej, do której biskup Hippony napisał nieco wcześniej list /267 według numeracji Maurynów/. Tym razem chodziło o sprawę biskupa Antoniusza, którego wybór na ten urząd przez Augustyna okazał się fatalną pomyłką. W liście 209 pisany do papieża Celestyna, Augustyn składa z tego powodu rezygnację z biskupstwa w Hipponie, która - jak wiadomo - nie została przyjęta.

Wśród nowo odkrytych listów są również i takie, w których można znaleźć wzmianki na temat kobiet. Tak na przykład list 1 informuje nas o nadmiernym chłostaniu w Tagaście pewnego człowieka, przyłapanego na cudzołóstwie z zakonnicej. Winny tego występku, jak się dowiadujemy, złożył apelację do biskupa Alipiusza, a nawet odwołał się do samego papieża Celestyna. Inny z tych listów zawiera opis bolesnych doświadczeń Augustyna związanych z jego obowiązkami duszpasterskimi. Z jego treści wynika, że w społeczeństwie afrykańskim istniał w owych czasach tzw. handel żywym towarem, polegający na sprzedaży dziewcząt i czerpaniu z tego tytułu nielegalnych zysków. Dwa inne listy dotyczą sprawy diakona Gitty, złapanego in flagranti z pewną kobietą, którego wyjaśnienia i rzekome dowody niewinności Augustyn w pierwszym z nich uznaje za prawdziwe, w drugim natomiast odrzuca i sprzeciwia się przyjęciu przez niego święceń kapłańskich. Ponieważ mamy tutaj do czynienia z dwoma różnymi listami, jest rzeczą niejasną, czy dotyczą one tego samego przypadku.

W zakończeniu swojego referatu o. G. Lawless powiedział m.in.: "Nie zamierzałem w moim wystąpieniu przedstawiać teologii św. Augu-

styna na temat kobiet. Zrobiono to już gdzieś indziej. Nie miałem również takiej intencji, by przeprowadzać analizę psychologiczną zagadnienia kobiet w życiu i nauczaniu św. Augustyna. Tego również już dokonano. Przyjąłem natomiast pozycję historyka ... Nie wiem jednak, czy i na ile mi się to udało. W świetle tego, co powiedziałem, nasuwają się trzy wnioski. Po pierwsze, nie można mówić o Augustynie bez Moniki i o Monice bez Augustyna. Po drugie, związek Augustyna z kobietą, która była matką jego syna, musiał zostać zerwany pod presją rzymskiego systemu kastowego. Po trzecie wreszcie, na stosunek biskupa Hippony do kobiet nie miały wpływ miały istniejące wówczas zwyczaje społeczne".

Ks. Jan Gliściński SDB - Warszawa

6. WNIOSKI Z DOŚWIADCZEŃ DYDAKTYCZNYCH

W ZAKRESIE NAUCZANIA JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO W SEMINARIUM DUCHOWNYM^x

1. Przed przekazaniem praktycznych wniosków z doświadczeń dydaktycznych w zakresie nauczania języka łacińskiego w WSD w Białymstoku w latach 1959 - 1979, wydaje się rzeczą stosowną ukazać w zarysie tło historyczne, na którym nawarstwiały się owe doświadczenia.

Rok 1956/60 był okresem względnie unormowanej pracy dydaktycznej. Seminarium egzystowało w Białymstoku już od 13 lat powojennych w gmachu Zgromadzenia Braci św. Józefa przy ul. Słonimskiej i miało skromne, ale znośne warunki życiowe. Nauczanie języka łacińskiego dokonywało się w ciągu I i II kursu. Niektórzy alumni przybywali na I kurs już z pewną znajomością łaciny. Odpowiedni wymiar godzin lekcyjnych pozwalał na I kursie opanować podstawy morfologii i składni łacińskiej, by na II kursie tłumaczyć zawierające żywoty Świętych lekcje brewiarzowe, poznawać hymny brewiarzowe oraz uzupełniać

x Wnioski te dotyczą głównie nauczania języka łacińskiego w Wyższym Seminarium Duchownym w Białymstoku. Przedstawione były w formie referatu na dorocznym spotkaniu Sekcji Filologicznej w Wyższym Seminarium Duchownym w Białymstoku 10 IX 1986 roku.